МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРОЕКТ

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професия код 082101 „Стопанисване на горите“ от област на образование „Горско стопанство“ и професионално направление код 0821 „Горско стопанство“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия код 082101 „Стопанисване на горите“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на първа, втора и трета степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 3, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове за ученици, учебни планове за лица, навършили 16 години, и учебни програми за обучението по професията.

ПРОЕКТ

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „СТОПАНИСВАНЕ НА ГОРИТЕ“

Професионално направление					
Код: 0821	**Горско стопанство**				
Професия					
Код: 082101	**Стопанисване на горите**				
Степени на професионална квалификация		**I**	**II**	**III**	**-**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**2**	**3**	**4**	**-**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**2**	**3**	**4**	**-**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степени на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на първа, втора и трета степени на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на първа степен на професионална квалификация

- за лица, навършили 16 години – завършен начален етап на основно образование или успешно завършен курс за огрмотяване, организиран от училища в системата на предучилищното и училищното образование по реда на Закона за насърчаване на заетостта или на Закона за предучилищното и училищното образование или валидирани компетентности за начален етап на основно образование по чл. 167, ал. 1, т. 4 от Закона за предучилищното и училищното образование.

1.1.2. За придобиване на втора степен на професионална квалификация:

- за лица, навършили 16 години – завършен първи гимназиален етап.

1.1.3. За придобиване на трета степен на професионална квалификация

- за ученици - завършено основно образование;
- за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация е придобита квалификация съответно по част от професията, първа или втора степен на професионална квалификация по същата професия.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Първа степен на професионална квалификация по професията

Лицата придобили първа степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, имат възможност да работят в държавните структури към Министерството на земеделието и храните (МЗХ) и Изпълнителна агенция по горите (ИАГ), предприятия с дейност в областта на горското стопанство – държавни горски и ловни стопанства, горски кооперации, общински служби, физически и/или юридически лица, разсадници за горски и декоративни дървесно-храстови видове, дендрариуми и други предприятия и организации, занимаващи се със създаване, отглеждане, добив и транспорт на горски и/или декоративни дървесно-храстови видове. Извършват типични рутинни дейности, свързани с провеждането на лесокултурни мероприятия, маркиране, експедиране на добита дървесина, ловностопански дейности, както и други дейности, свързани с опазването и стопанисването на горските територии и дейности, пряко свързани с продукти от тях. Трудовото място е предимно на открито. В своята работа работникът в горското стопанство използва различни уреди и инструменти: ръчни инструменти за почвоподготовка, за бране и добиване на горски семена, плодове и резници, за изваждане и садене на фиданки, за сеене. Боравене и експлоатация с инсталации за напояване, машини, съоръжения и инструменти за добиване, сеч и първична обработка на дървесни материали; машини и съоръжения за извозване, товарене, разтоварване и рампиране на дървените материали; гориво-смазочни материали, сушилни, биотехнически съоръжения. Изпълнява своите трудови задължения в съответствие с действащата законова и подзаконова нормативна уредба.

При изпълнение на някои дейности се налага работа с химически вещества, като торове,

ПРОЕКТ

препарати за растителна защита и други, което изисква използването на специална работна екипировка. В случаите, когато е необходимо да борави с работната документация – технологични планове и схеми, горски карти, скици и други, работникът се консултира с прекия си ръководител. Работникът получава задачи и инструкции от прекия си ръководител и ги изпълнява под неговото ръководство и/или контрол.

Лицата, придобили първа степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, са с нормално работно време и/или ненормирано, както и сезонно. Наемането и определянето на работното време се договаря с работодателя съобразно вида работа и метеорологичните условия при спазване на Кодекса на труда.

2.2. Втора степен на професионална квалификация по професията

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, имат възможност да работят в държавните структури към МЗХ и ИАГ, държавните горски и ловни стопанства, горски разсадници, дивечовъдни участъци, отдадени за стопанисване на юридически лица, национални паркове, природни паркове, ловни сдружения и други предприятия и организации, занимаващи се с горски, ловни и преработвателни дейности. Дейностите на лицата, придобили втора степен, се извършват предимно на открито, както и в специализирани сгради спрямо характера на дейността. В своята професия лицата трябва да познават технологиите и методите, прилагани в горското и ловното стопанство, характерните особености на флората и фауната в Република България, основните технологии и методи, прилагани при стопанисване на горите и дивечът. Лицата трябва да познават, съхраняват и боравят с инструменти, използвани в горското стопанство, лесокултурната дейност, дърводобива, геодезични, таксационно-измервателни уреди и други. Да познават и прилагат основните методи и средства за защита на горите от пожари и вредители.

При изпълнение на своята трудова дейност лицата трябва да могат да използват следните предмети и средства на труда: ловни съоръжения, капани, чакала, хранилки, ясли, солища, поилки, укрития за дребния дивеч и др. Лицата работят с препарати за профилактика и лечение на дивеча, ловно оръжие и боеприпаси, ловни принадлежности и уреди, транспортни средства, специална работна екипировка. Те осъществяват дейността си в съответствие с горскостопанските планове, ловностопанските планове, плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари, различните проекти и програми. Лицата познават, спазват и прилагат правните норми, свързани със специализираното законодателство – Закон за горите (ЗГ), Закон за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД), Закон за защитените територии (ЗЗТ), Закон за рибарството и аквакултурите (ЗРА), Закон за лечебните растения (ЗЛР), Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) и др.

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, са с нормално работно време и/или ненормирано, като се налага да се работи в почивни и празнични дни, както и в тъмната част на денонощието. Наемането и определянето на работното време се договаря с работодателя съобразно вида работа и метеорологичните условия при спазване на Кодекса на труда.

2.3. Трета степен на професионална квалификация по професията

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, имат възможност да работят в държавните структури към МЗХ и ИАГ, държавните горски и ловни стопанства, учебно-опитни горски стопанства, горски разсадници, дивечовъдни участъци, отдадени за стопанисване на юридически лица, национални паркове, природни паркове, ловни сдружения и други предприятия и организации, занимаващи се с горски, ловни и преработвателни дейности. Дейностите на лицата, придобили трета степен, се извършват предимно на открито, както и в специализирани сгради спрямо характера на дейността. В своята професия лицата трябва да познават технологиите и методите, прилагани в горското и ловното

ПРОЕКТ

стопанство, характерните особености на флората и фауната в Република България.

Имат компетенции да планират, организират, вземат участие, контролират и отчитат дейностите по стопанисването на горските територии и ловностопанските дейности, както и в разсадниковото производство. Разпределят задачите между работниците и правят предложения за повишаване квалификацията на персонала. При изпълнение на своята трудова дейност лицата трябва да могат да използват следните предмети и средства на труда: ловностопански съоръжения, капани, чакалá, хранилки, ясли, солища, водопоища и водни огледала, укрития за дребния дивеч и др. Лицата работят с препарати за профилактика и лечение на дивеча, ловно оръжие и боеприпаси, ловни принадлежности и уреди, транспортни средства, специална работна екипировка. Те осъществяват дейността си в съответствие с горскостопанските, ловностопанските планове, плановете за дейностите по опазване на горските територии от пожари, различните проекти и програми. Лицата познават, спазват и прилагат правните норми, свързани със специализираното законодателство – ЗГ, ЗЛОД, ЗЗТ, ЗРА, ЗЛР, ЗБР и др.

Лицата организират и контролират поддържането на електронна отчетност и документация, прилагат методи за дигитално наблюдение и управление, подготвят и представят анализи, справки и обобщени резултати. Част от отговорностите им включват планиране и реализиране на дейности, съгласувани с национални и европейски политики в горското стопанство.

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Стопанисване на горите“, са с нормално работно време и/или ненормирано, като се налага да се работи в почивни и празнични дни, както и в тъмната част на денонощието. Наемането и определянето на работното време се договаря с работодателя съобразно вида работа и метеорологичните условия при спазване на Кодекса на труда.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)																		
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15	ЕРУ 16	ЕРУ 17	ЕРУ 18	ЕРУ 19
		Обща ПП		Отраслова ПП		Специфична ПП														
I	2	x	x	x	x	x	x													
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на Единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Горско стопанство“

ЕРУ 3. Основи на горскостопанските дейности

ЕРУ 4. Ботаника с дендрология

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5. Горски недървесни ресурси

ПРОЕКТ

ЕРУ 6. Ловно и рибовъдно стопанство
ЕРУ 7. Геодезия
ЕРУ 8. Горско законодателство
ЕРУ 9. Механизация на горскостопанските работи
ЕРУ 10. Лесовъдски системи в горите
ЕРУ 11. Създаване и отглеждане на горски култури
ЕРУ 12. Таксиране на дървостоите
ЕРУ 13. Механизация и технологии в дърводобива
ЕРУ 14. Опазване на горите от болести, вредители и пожари
ЕРУ 15. Стопанисване на дивеча и рибата
ЕРУ 16. Инвентаризация и планиране в горските територии
ЕРУ 17. Транспортни средства, използвани в горското стопанство
ЕРУ 18. Борба с ерозията
ЕРУ 19. Маркетинг, предприемачество и иновации в горското стопанство

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Стопанисване на горите“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасните условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда, и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ

ПРОЕКТ

	• Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее теоретични знания за: - хигиенните норми - здравословните и безопасните условия на труд на работното място - овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ - превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия

ПРОЕКТ

	• Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

ПРОЕКТ

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	Основи на горскостопанските дейности
Резултат от учене 3.1	Познава основните лесокултурни дейности и машините, използвани при тях
Знания	• Познава сроковете за узряване и начините за бране на шишарки и плодове • Посочва начините за обработка на почвата • Познава техниката за обработка на почвата и садене на фиданки • Познава машините, използвани в горските разсадници за производство на фиданки
Умения	• Използва лични предпазни средства според дейността • Следва инструкциите за безопасна работа с машини • Подпомага при реакция при инциденти и аварии
Компетентности	• Прилага ефективно правилата за здравословни и безопасни условия на труд при дейности в горска среда
Резултат от учене 3.2	Разграничава насажденията и познава видовете с лесовъдско значение за България
Знания	• Изброява морфологичните белези за разпознаване на дървесните видове • Посочва морфологичните белези на дървесните видове с голямо лесовъдско значение за нашата страна • Дава определение за насаждение • Познава основните лесовъдски признаци на насаждението
Умения	• Разграничава насажденията едно от друго • Определя дървесните видове по морфологични белези • Използва лични предпазни средства при работа в горски условия
Компетентности	• Изготвя кратка лесовъдска характеристика на насаждението
Резултат от учене 3.3	Измерва таксационните показатели на насаждението
Знания	• Разграничава таксационните инструменти • Познава предназначението на таксационните инструменти • Познава как се измерват основните показатели на дървостоя
Умения	• Използва таксационните инструменти • Спазва техниката на работа с таксационните инструменти
Компетентности	• Отчита таксационните показатели на реално насаждение
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява различните инструменти за таксиране и предназначението им • Познава морфологичните белези на дървесните видове • Познава посевните материали и инструментите за добива им Част по практика на професията: • Изготвя лесовъдска характеристика на насаждение и определя таксационните му показатели • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията:

ПРОЕКТ

	• Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	Ботаника с дендрология
Резултат от учене 4.1	Познава анатомията и морфологията на растенията
Знания	• Посочва формата, големината и устройството на растителната клетка • Описва съставните части на растителната клетка и тяхното значение • Дава определение и класификация на растителните тъкани • Познава вегетативните и генеративни растителни органи
Умения	• Открива различните части на растителната клетка • Различава видовете тъкани • Разграничава вегетативните от генеративните органи
Компетентности	• Работи прецизно с микроскоп
Резултат от учене 4.2	Физиологични процеси при растенията
Знания	• Изброява различните видове физиологични процеси при растенията • Посочва същността и значението на физиологичните процеси • Посочва различните видове размножаване при растенията
Умения	• Анализ за връзката между физиологичните процеси и растежа и развитието на растенията
Компетентности	• Идентифицира правилно безполовото и половото размножаване при растенията
Резултат от учене 4.3	Екология на растенията
Знания	• Изброява основните екологични фактори • Дава определение за географски ареал • Назовава признаци за разграничаване на екологичните фактори (биотични, абиотични и антропогенни) • Познава горско-растителното райониране
Умения	• Разграничава екологичните фактори по техните признаци • Разграничава видовете растително райониране
Компетентности	• Анализира връзката между растенията и факторите на околната среда
Резултат от учене 4.4	Познава систематиката на растенията
Знания	• Изброява основните систематични единици • Назовава признаци за разграничаване на систематичните единици • Познава научните и латинските наименования на изучаваните растителни видове • Посочва общата характеристика на тревните, храстовите и дървесните растения • Познава морфологичните белези, екологичните изисквания и биологичните особености на изучаваните растителни видове

ПРОЕКТ

Умения	• Работи с определител • Изготвя дендрологична характеристика • Класифицира дървесните и храстовите видове • Събира хербарийни материали • Изработва хербарий
Компетентности	• Разграничава отделните елементи на дендрологичната характеристика • Описва морфологичните белези на изучаваните растителни видове чрез наблюдение на растения или хербарийни материали
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява различните анатомични и морфологични белези на растенията • Познава биологичните особености и екологичните изисквания на видовете • Класифицира видовете систематично Част по практика на професията: • Разпознава видовете чрез наблюдение в реални условия на терен и по хербарийни материали • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5	Горски недървесни ресурси
Резултат от учене 5.1	Познава различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите
Знания	• Изброява основните видове хранителни и лечебни ресурси от горите • Описва начина за добив, съхранение и използване на различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите • Познава изискванията за оценка, рационално използване, опазване и възстановяване на различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите
Умения	• Разпознава основните видове хранителни и лечебни ресурси от горите • Използва правилна технология за добив, съхранение и използване на различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите • Прилага изискванията за оценка, рационално използване, опазване и възстановяване на различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите
Компетентности	• Способен е след инструктаж на ръководител да избере правилните начини и средства за добив, съхранение и използване на различните видове хранителни и лечебни ресурси от горите

ПРОЕКТ

Резултат от учене 5.2	Познава различните видове промишлени суровини от горите
Знания	• Изброява основните видове промишлени суровини от горите • Описва начина за добив, съхранение и използване на различните видове промишлени суровини от горите • Познава изискванията за оценка, рационално използване, опазване и възстановяване на различните видове промишлени суровини от горите
Умения	• Разпознава основните видове промишлени суровини от горите • Използва правилна технология за добив, съхранение и използване на различните видове промишлени суровини от горите • Прилага изискванията за оценка, рационално използване, опазване и възстановяване на различните видове промишлени суровини от горите
Компетентности	• Способен е след инструктаж на ръководител да избере правилните начини и средства за добив, съхранение и използване на различните видове промишлени суровини от горите
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява и описва различните видове горски недървесни ресурси • Обяснява приложението и начините за добив, съхранение и използване на основните видове горски недървесни ресурси Част по практика на професията: • Изпълнява правилно възложената практическа задача, свързана с горски недървесни ресурси • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 6	Ловно и рибовъдно стопанство
Резултат от учене 6.1	Ловно стопанство
Знания	• Познава основните видове дивеч • Описва изискванията за придобиване право на лов • Познава сроковете за ловуване на основните видове дивеч • Назовава начините и методите на ловуване • Обяснява правилата за безопасност при използване на ловни средства
Умения	• Различава основните видове дивеч • Различава основните видове фуражи за дивеча • Прилага изискванията за придобиване право на лов • Посочва сроковете за ловуване на основните видове дивеч • Представя начините и методите на ловуване • Прилага изискванията за безопасност при използване на ловни средства

ПРОЕКТ

Компетентности	• Способен е да провежда ловностопански дейности
Резултат от учене 6.2	Рибовъдно стопанство
Знания	• Познава видовете риби със стопанско значение • Описва изискванията за създаване на рибовъдни стопанства • Познава видовете рибовъдни стопанства
Умения	• Различава основните видове риби със стопанско значение • Прилага изискванията за създаване на рибовъдни стопанства • Класифицира рибовъдните стопанства според различни критерии
Компетентности	• Способен е да провежда рибностопански дейности
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява и описва различните видове ловностопански и рибностопански дейности • Обяснява правилата за безопасност при използване на ловни средства Част по практика на професията: • Изпълнява правилно възложената практическа задача, свързана с ловностопанско планиране • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване:	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 7	Геодезия
Резултат от учене 7.1	Използва геодезични инструменти за измервания
Знания	• Познава мерните единици, мащабите и координатните системи • Изброява основните видове геодезични инструменти, използвани за измервания в горите • Посочва методите за измерване на дължини, ъгли и превишения
Умения	• Работи с геодезични инструменти • Извършва трасировъчни работи • Измерва основни геодезически величини
Компетентности	• Прилага подходящи методи за измерване при различни теренни условия
Резултат от учене 7.2	Извлича информация от план и карта
Знания	• Познава видовете планове и карти • Посочва видовете навигационни системи
Умения	• Разчита и ориентира карта и план • Работи с GPS приемници
Компетентности	• Извлича точно информация от план или карта
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава видовете геодезични инструменти • Работи с информация от карта и план Част по практика на професията:

ПРОЕКТ

	• Цялостно и точно изпълнява възложените практически задачи във връзка с геодезически измервания • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	Горско законодателство
Резултат от учене 8.1	Използва специализираното горско законодателство
Знания	• Познава основните термини и определения от ЗГ • Посочва начините на ползване и опазване на горите • Назовава основните видове нарушения съгласно ЗГ
Умения	• Прилага горските правни норми • Установява връзката между горското законодателство и ползването и опазването на горите • Класифицира основните видове нарушения съгласно ЗГ
Компетентности	• Съставя актова преписка по ЗГ
Резултат от учене 8.2	Използва специализираното ловно законодателство
Знания	• Изброява основните термини и определения от ЗЛОД и Правилника за неговото приложение • Познава организацията и управлението на ловното стопанство • Назовава основните видове нарушения съгласно ЗЛОД и Правилника за неговото приложение
Умения	• Прилага правни норми в ловното стопанство • Установява връзката между ловното законодателство и ползването и опазването на дивеча • Класифицира основните видове нарушения съгласно ЗЛОД и Правилника за неговото приложение
Компетентности	• Съставя актова преписка по Закона за лова и опазване на дивеча (ЗЛОД) и Правилника за неговото приложение
Резултат от учене 8.3	Използва специализираното законодателство
Знания	• Познава основните термини и определения от ЗЗТ и ЗРА • Познава организацията и управлението на защитените територии и рибното стопанство • Назовава основните видове нарушения съгласно ЗЗТ и ЗРА
Умения	• Прилага правни норми в ловното стопанство • Установява връзката между ловното законодателство и ползването и опазването на дивеча • Класифицира основните видове нарушения съгласно ЗЛОД и Правилника за неговото приложение
Компетентности	• Съставя актова преписка по ЗЛОД и Правилника за неговото приложение
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава специализираното горско, ловно и рибовъдно

ПРОЕКТ

	законодателство • Идентифицира основните видове нарушения, свързани с прилагането на горско, ловно и рибовъдно законодателство Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложените практически задачи по прилагането на ЗГ, ЗЛОД, ЗРА • Спазване на времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	Механизация на горскостопанските работи
Резултат от учене 9.1	Познава устройството и начина на работа на двигателите с вътрешно горене
Знания	• Познава различните двигатели с вътрешно горене • Познава устройството на двигателите с вътрешно горене • Познава елементите на отделните механизми в двигателите с вътрешно горене • Изброява отделните системи в двигателите с вътрешно горене
Умения	• Класифицира двигателите • Разграничава работните процеси на двигателите • Посочва съставните части и елементи на отделните системи и механизми в двигателите
Компетентности	• Способен е да сравни различните двигателите с вътрешно горене • Открива различни неизправности при работа на двигателите
Резултат от учене 9.2	Познава видовете трактори в горското стопанство
Знания	• Описва устройството на тракторите • Описва различната ходова част при тракторите • Познава устройството на хидравличната система
Умения	• Класифицира тракторите в горското стопанство • Сравнява тракторите според ходовата им част • Подбира различни видове трактори за специфичните дейности в горското стопанство
Компетентности	• Предлага видове трактори и технология на работа за изпълнението на различни дейности в горското стопанство
Резултат от учене 9.3	Познава машините, използвани в горските разсадници
Знания	• Изброява видовете машини, използвани за различни дейности в горските разсадници • Описва устройството на машините, използвани в горските разсадници • Познава начина на работа с различните машини
Умения	• Подбира различни видове машини според извършваната дейност • Настройва параметрите на машините при работа
Компетентности	• Открива и отстранява различни неизправности по машините при работа

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разпознава двигателите с вътрешно горене, устройство и начин на работа • Познава тракторите и машините, използвани при различните горскостопански операции Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложената практическа задача, свързана с начините на работа с различни машини • Спазване на времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	Лесовъдски системи в горите
Резултат от учене 10.1	Познава частите на гората и насаждението като основна лесовъдска единица
Знания	• Описва частите на гората и техните особености • Дава определение за насаждение • Изброява лесовъдските признаци на насаждението • Назовава начините за определяне на лесовъдските признаци
Умения	• Използва различните видове таблици, необходими за определяне на някои от лесовъдските признаци • Подготвя и познава инструментите, използвани за определяне на лесовъдските признаци на насаждението
Компетентности	• Способен е да направи лесовъдска характеристика на насаждението • Разграничава едно насаждение от друго в гората
Резултат от учене 10.2	Познава методите и технологията на работа в периода на отглеждане на насажденията
Знания	• Изброява видовете отгледни сечи • Описва отгледните сечи в началната фаза (период, методи, цел и задачи, пълнота, интензивност и повтаряемост) • Описва отгледните сечи във фазата на изреждане (период, методи, цел и задачи, пълнота, интензивност и повтаряемост)
Умения	• Работи с таблици и инструменти • Анализира условията на месторастене • Определя методите за работа в съответствие с отгледната сеч
Компетентности	• Способен е да проектира отгледна сеч в производствени условия
Резултат от учене 10.3	Познава методите и технологията на работа в периода на зрялост на насажденията
Знания	• Познава процесите на естественото възобновяване • Познава видовете възобновителни сечи и ги класифицира • Описва постепенните възобновителни сечи • Описва изборните възобновителни сечи • Описва голите сечи

ПРОЕКТ

Умения	• Прави оценка на естественото възобновяване • Анализира условия на месторастене • Определя техниката на извеждане на възобновителната сеч • Прилага знанията за маркиране на дърветата за сеч
Компетентности	• Изготвя лесовъдска характеристика на насаждението • Проектира правилната възобновителна сеч в реални условия
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изброява и описва различните части на гората • Обяснява приложението на различните лесовъдски системи Част по практика на професията: • Изпълнява правилно възложените практически задачи, свързани с прилагането на различните лесовъдски системи
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	Създаване и отглеждане на горски култури
Резултат от учене 11.1	Познава основните етапи на горското семепроизводство
Знания	• Познава сроковете за плодоносене и семеносене на дървесните и храстовите видове • Познава източниците за семепроизводство • Описва начините за опазване и окачествяване на посевните материали
Умения	• Организира дейностите по добива и окачествяването на посевните материали • Използва лични предпазни средства
Компетентности	• Способен е да определи източниците за семепроизводство • Способен е да добие и окачести посевните материали • Попълва необходимата документация
Резултат от учене 11.2	Познава и организира дейностите в горските разсадници
Знания	• Описва устройството на горски разсадник • Познава различните начини за производство на посадъчни материали
Умения	• Организира дейностите при производството на посадъчни материали • Разграничава семенното от вегетативното производство на посадъчни материали
Компетентности	• Прилага ефективно правилата за изваждане, сортиране, съхраняване и транспорт на фиданки • Планира дейности за инвентаризация на горските разсадници
Резултат от учене 11.3	Познава и организира дейностите по създаване и отглеждане на горски култури
Знания	• Дава определение за горска култура • Описва видовете подготовка на почвата преди залесяване • Познава методите за залесяване

ПРОЕКТ

Умения	• Извършва оценка на месторастенето преди създаване на горска култура • Определя необходимите мероприятия за създаване и отглеждане на горска култура • Спазва техника на безопасност при работа с инструментите за залесяване
Компетентности	• Организира всички необходими дейности по създаването и отглеждането на горски култури • Извършва инвентаризация на културите • Попълва съпътстваща дейностите документация
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни понятия за горските култури, както и дейностите, съпътстващи създаването и отглеждането им Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложената практическа задача, свързана със създаването и инвентаризацията на горските култури • Спазва правилата за безопасна работа
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	Таксиране на дървостоите
Резултат от учене 12.1	Познава таксационните инструменти и видовете таксационни измервания
Знания	• Познава устройството на различните таксационни инструменти и видовете таксационни измервания • Запознат е с приложението на инструментите
Умения	• Следва последователността на работа при измерване • Извършва правилни действия при измерване • Спазва техниката на работа с таксационните инструменти
Компетентности	• Способен е да използва таксационните инструменти • Изготвя таксационна характеристика на насаждение
Резултат от учене 12.2	Таксиране на отделни дървета и дървостои
Знания	• Познава начините за кубиране на отсечени и растящи дървета • Познава сортиментите, добити по време и след сечта • Изброява таксационните показатели на дървостоите • Познава закономерностите в растежа и развитието на дърветата и дървостоите • Познава методите за таксиране на дървостоите
Умения	• Кубира и сортиментира отсечени и стоящи дървета • Определя таксационните показатели на насаждение • Класифицира методите за таксация • Използва специализирани таблици
Компетентности	• Изготвя таксационна характеристика на насаждение • Изготвя сортиментна ведомост

ПРОЕКТ

	• Спазва техниката и правилата за работа с таксационни измервателни инструменти
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни теоретични понятия за таксиране на отделни дървета и дървостои • Описва методите за таксиране и тяхното приложение Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложената практическа задача, свързана с кубирането и сортиментирането на отделни дървета и цели дървостои • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	Механизация и технологии в дърводобива
Резултат от учене 13.1	Познава устройството и начина на работа на различните механизирани дърводобивни инструменти
Знания	• Класифицира видовете дърводобивни инструменти • Познава устройството и работата на моторните верижни триони • Познава изискванията и инструкциите за работа с моторните триони • Изброява личните предпазни средства, необходими за работа с моторни верижни триони
Умения	• Спазва инструкциите за безопасна работа • Извършва визуална проверка преди започване на работа • Поддържа моторния трион в изправно техническо състояние • Зарежда консумативи – гориво-смазочни материали
Компетентности	• Способен е да работи с моторен трион и храсторез • Извършава текущо обслужване и поддръжка • Прилага ефективно правилата за здравословни и безопасни условия на труд
Резултат от учене 13.2	Познава етапите на дърводобивния процес
Знания	• Дава определение за дърводобивен процес и разграничава отделните етапи • Разграничава отделните дейности при сечта и първичната обработка на дървените материали • Описва методите за поваляне, кастрене и разкройване • Познава технологичния процес при извоза на отсечените дървесни стъбла • Изброява начините и средствата за извоз от сечището до временните складове • Познава подемно-транспортните машини и съоръжения • Познава подхода за разработване на технологичен план за дърводобив

ПРОЕКТ

Умения	• Спазва инструкциите за безопасна работа • Прилага методите за поваляне, спазвайки техниката на безопасност • Определя вида на подемно-транспортните машини и съоръжения • Разработва технологичен план за дърводобив
Компетентности	• Способен е да разработи технологичен план за дърводобив • Избира подходящи извозни средства според терена
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни понятия за устройството и принципа на действие на моторните верижни триони. Познава инструкциите и правилата за работа • Дефинира основни теоретични понятия за етапите на дърводобивния процес Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложената практическа задача, свързана със сеч и първична обработка • Изготвяне на технологичен план по дърводобива за конкретен обект • Спазва правилата за безопасна работа с БМТ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	Опазване на горите от болести, вредители и пожари
Резултат от учене 14.1	Познава класификацията на болестите по дървесните видове и техните причинители
Знания	• Познава болести, причинени от абиотични и биотични фактори • Познава причинителите на болестите по дървесните видове • Познава насекомните вредители и повредите, причинени от тях • Познава методите за борба с причинителите на болестите и вредителите
Умения	• Разпознава признаците на болести, причинени от абиотични и биотични фактори • Разпознава насекомните вредители и повредите, причинени от тях
Компетентности	• Систематизира и прилага методите за борба с вредителите и патогените • Взема самостоятелно решения
Резултат от учене 14.2	Познава видовете горски пожари
Знания	• Класифицира видовете горски пожари • Познава условията за възникване и разпространение на горските пожари • Описва средствата и методите за гасене на горски пожари
Умения	• Използва средствата и прилага методите за гасене на пожари • Взима мерки за предотвратяване на горски пожари

ПРОЕКТ

	• Спазва мерките за безопасност при гасене на горски пожари
Компетентности	• Определя и прогнозира пожарната опасност в горите
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни теоретични понятия относно видовете горски пожари • Познава мерките и прилага методите за предотвратяване на пожари • Спазва техниката на безопасност при гасене на горски пожар Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложената практическа задача с определяне на пожарната опасност • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 15	Стопанисване на дивеча и рибата
Резултат от учене 15.1	Развъждане на дивеч
Знания	• Описва условията и начините за успешно развъждане на дивеч • Назовава подходящи ловностопански мероприятия за успешно развъждане на дивеч • Изброява най-важните видове болести и мерките за опазване на дивеча от тях • Познава принципите на подборния отстрел на дивеча
Умения	• Определя условията и начините за успешно развъждане на дивеч • Провежда подходящи ловностопански мероприятия за успешно развъждане на дивеч • Класифицира най-важните видове болести и мерките за опазване на дивеча от тях • Прилага принципите на подборния отстрел на дивеча
Компетентности	• Способен е самостоятелно да провежда ловностопански мероприятия за успешното развъждане на дивеча
Резултат от учене 15.2	Ползване на дивеч
Знания	• Познава реда и организацията за придобиване право на ловуване • Изброява видовете ловни оръжия и боеприпаси • Познава видовете ловни трофеи • Посочва основните правила за безопасност по време на лов
Умения	• Определя реда и организацията за придобиване право на ловуване • Различава видовете ловни оръжия и боеприпаси • Работи с необходимите средства за оценка на ловни трофеи • Прилага основните правила за безопасност по време на лов
Компетентности	• Способен е под надзор на ръководител да борави с ловно оръжие и боеприпаси

ПРОЕКТ

Резултат от учене 15.3	Развъждане и стопанисване на риба
Знания	• Познава физико-химичните свойства на водната среда • Изброява стопански ценни видове риби – обект на изкуствено развъждане • Посочва технологичните етапи на развъждане на риба • Назовава основните изисквания при рибностопанското устройство на водоемите
Умения	• Определя реда и организацията за придобиване право на ловуване • Различава стопански ценни видове риби – обект на изкуствено развъждане • Следи за спазване на технологичните етапи при развъждане на риба • Прилага основните изисквания при рибностопанското устройство на водоемите
Компетентности	• Способен е самостоятелно да провежда рибностопански мероприятия, свързани с развъждане на риба, зарибителни дейности и подобряване на жизнените условия на хидробионтите във водоемите
Резултат от учене 15.4	Води ефективна комуникация на чужд език
Знания	• Познава принципите на устната и писмената комуникация • Владее основни и специализирани термини, свързани с комуникацията и обслужването на клиенти по линия на организирания ловен туризъм на съответния чужд език • Познава стандартите за оформяне на делова кореспонденция (писма, имейли и други) на чужд език
Умения	• Води устна комуникация на чужд език по професионални теми • Подготвя различни видове документи на чужд език (официални писма, имейли, договори и др.) • Презентира идеи и предложения на чужд език • Участва в работни разговори, като изразява и защитава професионалната си позиция
Компетентности	• Адаптира комуникационния си стил спрямо клиента и ситуацията • Осигурява точност, яснота и ефективност в устната и писмената си професионална комуникация на чужд език • Прилага конструктивно и професионално обратна връзка на чужд език • Води професионална кореспонденция на чужд език, като спазва правилата за граматика, стил и етикет • Ефективно комуникира по професионални теми на чужд език
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни дейности, свързани с развъждането и ползването на дивеча и рибата • Познава основните видове дейности за опазване на дивеча и рибата

ПРОЕКТ

	Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложените практически задачи във връзка с ловностопанското планиране и рибностопански дейности
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 16	Инвентаризация и планиране в горските територии
Резултат от учене 16.1	Попълва таксационно описание
Знания	• Описва лесоустройствените дейности • Познава изискванията при обособяването на отдели и подотдели в горските територии • Разбира съдържанието на горскостопанските карти
Умения	• Определя таксационните показатели в горските територии • Прилага лесоустройствени методи в инвентаризацията • Разчита информацията от горскостопанските карти • Използва специализиран софтуер и GPS устройства
Компетентности	• Способен е да попълни таксационно описание
Резултат от учене 16.2	Планира горскостопански, ловностопански и противопожарни мероприятия в горски територии
Знания	• Познава нормативните изисквания при планиране на мероприятия • Разграничава различните видове дейности по планирането • Изброява етапите на планиране в горски територии
Умения	• Определя вида на конкретното мероприятие • Прилага различните видове дейности по планиране • Контролира изпълнението на планираните мероприятия
Компетентности	• Способен е да планира дейности в горските територии
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира теоретични познания за инвентаризация и планиране в горските територии Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложените практически задачи във връзка с инвентаризацията и планирането • Разработва и защитава проект по инвентаризация и планиране
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 17	Транспортни средства, използвани в горското стопанство
Резултат от учене 17.1	Познава основните видове горски транспорт и неговите особености

ПРОЕКТ

Знания	• Класифицира видовете горски транспорт • Описва особеностите на горския транспорт • Познава технико-икономическите показатели на горско-транспортните средства • Описва различните видове въжени линии • Познава последователността на работа при монтаж и демонтаж на въжена линия
Умения	• Определя технико-икономическите показатели на горските транспортни средства
Компетентности	• Способен е под ръководство да изготви план по дърводобива с избор на подходящи транспортни средства за извоз и превоз
Резултат от учене 17.2	Познава елементите и характеристиката на горските пътища
Знания	• Дава понятие за горски път • Класифицира горските пътища • Описва елементите на горския път
Умения	• Разпознава на практика елементите на горския път • Използва необходимите средства за ремонт и поддръжка на горския път
Компетентности	• Способен е под ръководство да изготви проект за изграждане на горски път
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира основни теоретични понятия за горските пътища Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложените практически задачи • Определя големината и разчертава пътните елементи
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 18	Борба с ерозията
Резултат от учене 18.1	Денудационни процеси
Знания	• Познава частите на поройните водни течения • Познава видовете ерозия • Посочва видовете денудационни процеси
Умения	• Разграничава частите на поройните водни течения • Класифицира видовете ерозия • Определя видовете денудационни процеси
Компетентности	• Способен е да установи степента на ерозия в горските територии
Резултат от учене 18.2	Противоерозионни мероприятия
Знания	• Познава видовете противоерозионни мероприятия • Познава видовете технико-укрепителни съоръжения • Посочва мерки за борба с ерозията в горски територии

ПРОЕКТ

Умения	• Определя видовете противоерозионни мероприятия • Анализира необходимостта от изграждане на технико-укрепителни съоръжения • Прилага мерки за борба с ерозията в горски територии
Компетентности	• Способен е да планира противоерозионни мероприятия в горските територии
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Дефинира теоретични познания за ерозионните процеси в горските територии Част по практика на професията: • Правилно изпълнява възложените практически задачи във връзка с планиране на противоерозионни мероприятия • Разработва и защитава проект за изграждане на праволинеен каменен бараж
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 19	Маркетинг, предприемачество и иновации в горското стопанство
Резултат от учене 19.1	Маркетинг в горското стопанство
Знания	• Познава ролята и значението на маркетинга за горското стопанство • Познава маркетинговите дейности в предприятията и организациите, работещи в областта на горското стопанство • Описва възможностите за маркетингови проучвания в горското стопанство
Умения	• Разграничава видовете маркетингови концепции • Извършва анализ на пазарната среда, количеството и качеството на ресурсите, организационната структура, набиране и подбор на персонала • Използва маркетингови инструменти при проучванията в горското стопанство
Компетентности	• Способен е да развие маркетингова дейност в горите, гарантираща устойчивост в динамично променяща се пазарна среда
Резултат от учене 19.2	Предприемачество и иновации в горското стопанство
Знания	• Познава специфичните особености на горското стопанство • Описва основните нормативни документи, регламентиращи дейността в горското стопанство • Представя потенциалните източници за финансиране в горското стопанство • Познава видовете иновации, приложими в горското стопанство

ПРОЕКТ

Умения	• Различава специфичните особености на горското стопанство • Прилага основните нормативни документи, регламентиращи дейността в горското стопанство • Решава въпроси, свързани с привличане на потенциални източници на финансиране в горското стопанство • Въвежда иновации в горското стопанство
Компетентности	• Способен е да развие предприемаческа дейност и въвеждане на иновации в горите, гарантиращи устойчивост в динамично променяща се пазарна среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрирани основни знания, умения и компетентности, свързани с маркетинга, предприемаческата дейност и иновациите в горите Част по практика на професията: • Изпълнява самостоятелно поставените задачи • Спазва времето за изпълнение на задачата
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Стопанисване на горите“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
I	2	ЕРУ 1, ЕРУ 3, ЕРУ 7 ЕРУ 1, ЕРУ 4, ЕРУ 6 ЕРУ 1, ЕРУ 6, ЕРУ 8, ЕРУ 9
II	3	ЕРУ 1, ЕРУ 4, ЕРУ 10 ЕРУ 7, ЕРУ 11, ЕРУ 13 ЕРУ 6, ЕРУ 10, ЕРУ 12
III	4	ЕРУ 1, ЕРУ 10, ЕРУ 13, ЕРУ 17 ЕРУ 4, ЕРУ 12, ЕРУ 15, ЕРУ 16 ЕРУ 3, ЕРУ 11, ЕРУ 18, ЕРУ 19;

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Кабинетите за обучение по теория на професията трябва да осигуряват функционална, мотивираща и технологично обезпечена учебна среда, съобразена със спецификата на горскостопанския сектор.

5.1.1. Основно оборудване – работно място на всеки обучаван (работна маса и стол), работно място на обучаващия (работна маса и стол), интерактивна учебна дъска, шкафове, гладка

ПРОЕКТ

свободна стена за окачване на табла, компютър, мултимедийна техника, дъска за писане, други средства за обучение и дидактически материали.

5.1.2. Учебни пособия: постери, макети, 3D модели, схеми, презентационни материали, хербарии на основните дървесни и растителни видове, експонати и следи на основните животински видове, ентомологични кутии с насекомни вредители, почвени мостри, разрези на машини и др.

5.1.3. Софтуер и дигитални ресурси

Образователен софтуер и симулатори, свързани с диагностика на болести и вредители, GPS и навигационна система за обучение, свързани с инвентаризация и планиране в горските територии; сензори и устройства за ранно установяване на пожари; кабина-симулатор или софтуер за симулация на работа с трактори и/или машини за дърводобивна дейност, дигитални инструменти, които подготвят учениците за реална работа в системата на горското и ловното стопанство.

GIS картиране – географски информационни системи за нуждите на горскостопанското, ловностопанското и противопожарното планиране, за теренно-проучвателни дейности по установяване и картиране на типовете месторастения в горските територии.

Достъп до специализирани онлайн платформи и бази данни, включително областни планове за развитие на горските територии, дейности по инвентаризация и планиране в горските територии, стопанисване на горите, лесопатологични обследвания, регистър на позволителни за сеч и превозни билети, регистър на увреждания на горските територии, предоставяни от ИАГ и др.

Онлайн платформи за обучение по стопанисване на горските територии.

Файлова библиотека – учебни видеа, дигитализирани технологични карти, протоколи и др.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Базата за обучение по практика може да бъде учебна работилница или реално работно място в организация от горския сектор. Пространствата следва да бъдат функционално организирани, безопасни и технически обезпечени, така че да позволяват ефективното изпълнение на практическите задачи, заложени в учебната програма.

Учебните работилници да разполагат с основна и специализирана техника, отразяваща съвременното състояние на горскостопанските технологии. Това включва машини и съоръжения за подготовка на терени, почвообработка, засаждане, сеч, извозване и първична обработка на дървесина, както и инструменти за поддръжка и ремонт. В практическите зони се осигуряват условия за наблюдение агрегатиране, настройка и базова диагностика на горска техника и прикачен инвентар.

При наличие на съвременни технологични решения, работилниците трябва да позволяват работа с GPS-устройства, бордови дигитални панели и помощни системи за управление на горска техника. Това подпомага усвояването на умения за използване на автоматизирани и цифрово подпомагани машини.

Работната среда трябва да включва достъп до учебни макети, демонстрационни модули, инструменти и измервателни уреди за:

- дърводобив – бензиномоторен верижен трион, дробилка за клони, храсторез, брадви, клинове, цапина, лебедка, кородраскач, ножици за клони, триони, лост за обръщане на дървесина, ролетка, влагомер;
- залесяване – лопати за залесяване, меч за залесяване, защитни протектори за фиданки, мотики, кирки, моторен свредел;
- маркиране – спрейове, ръчни броячи, пластини, кутия и чук за пластини;

ПРОЕКТ

– таксация (измерване на дървесина) – висотомер, бусола, горски ролетки, клупи, лазерни далекомер и висотомер, пластина за определяне на плътност, преслеров свредел;
– лесозащита – капани за борова процесионка и корояди;
– ловно стопанство – пневматично оръжие за стрелба;
– защитно облекло – защитни ръкавици, гащеризони, якета, обувки, каски, антифони.

Кабинетите и работилниците трябва да осигуряват безопасна работна среда, която включва:
– ясно маркирани работни зони;
– наличие на противопожарни средства и вентилация;
– подходящо осветление според вида дейности;
– достъп до защитно облекло и лични предпазни средства.

В помещенията се поставят указания за действие при инциденти, а обучението се извършва в съответствие с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по учебните предмети или модули от професионална подготовка имат лица с висше образование, придобили образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионално направление „Горско стопанство“ от област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.).

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професията при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ